

శ్రీవాదీంద్రతీర్థ విరచిత "గురుగుణస్తవన"

ఉన్నీలన్నీలనీరేరుహనివహమహాఃపుష్టిముష్టింధయిశ్రీః
శ్రీభూదుర్గాదృగంతప్రచయపరిచయోదారకిరీరభావః ।
వైరక్షీరోదనిర్యచ్ఛిరుచినిచయాఖర్వగర్వావనోదీ
పాతు శ్రీనేతురస్మాన్ సపది బుధజనత్రాణదక్షః కటాక్షః । ౧ ।

మాతస్త్వాముపకల్పితాఖిలజగత్సర్గేఽజభర్గేడితే
చేతో న ప్రజహాతు జాతుచిదిహ స్వర్గేఽపవర్గేఽపి నః ।
లావణ్యాదధరీకృతామరవధూవర్గే నిసర్గేహితం
కారుణ్యం కురు మా కృథా మయి పునర్దుర్గే విసర్గే మతిమ్ ॥ ౨ ॥

శ్రీమద్రామాభిరామామితమహిమపదప్రోఢపాథోరుహాలిః
కృష్ణానిష్టామితక్షాపరివృఢపటలీపాటనైకప్రవీణః ।
వేదవ్యాసోపదేశాధికసమధిగతానంతవేదాంతభావో
భూయాత్ కీశావనీశప్రతితనురనిలః శ్రేయసే భూయసే నః ॥ ౩ ॥

ఉద్వేలవ్యాసతంత్రవ్యవసితనిఖిలాభిజ్ఞహృద్యాఽనవద్యా-
నంతత్రయ్యంతభావప్రకటనఘటనాసర్వతంత్రస్వతంత్రే ।
సంవర్ణ్యే మంత్రవర్ణ్యేరనితరవిషయస్పర్శిభిః పావమానే
రూపే లోకైకదీపే ప్రసరతు హృదయం మామకం మధ్వనామ్ని ॥ ౪ ॥

విజ్ఞానోదర్శితర్కప్రతిపదమధురోదారసందర్భగర్భ-
 ప్రౌఢానేకప్రబంధప్రకటితభగవత్పాదభాష్యాదిభావః।
 మిథ్యవాదాపవాదప్రకుపితవిమతద్వాంతసంతానభాను-
 ర్జీయాదన్వైరజయ్యస్త్రీభువనవిదితాశ్చర్యచర్యో జయార్యః । ౫ ।

శ్రీమత్పూర్ణప్రబోధప్రకటితపదవీధావిమేధావిధీమత్-
 నేనానాసీరసీమాసముదితవిదితాబాధయోధాధినేతా ।
 మాయసిద్ధాంతదీక్షావిఘటనఘటనాసర్వతంత్రస్వతంత్రః
 శ్రీరామవ్యాసదాసో విలసతి విబుధేంద్రాభిధః సంయమీంద్రః । ౬ ।

మాయాతంత్రామరారిస్మయమపనయతో మధ్వసిద్ధాంతనామ్నో
 నేత్రాణీవ త్రయోఽపి త్రిజగతి నృహరేరింధతే యత్రబంధాః।
 యద్వాగద్వైతవిద్యాచలకులకులిశప్రోఢిమాఢౌకతే సః
 శ్రీయో భూయో విదధ్యాత్ సుమహితమహిమా సంప్రతి వ్యాసరాజః । ౭ ।

చాతుర్వైకాకృతిర్కృతృశ్చతురధికశతగ్రంథరత్నప్రణేతా
 ధూతారాతిప్రబంధః స్ఫుటవిదితచతుఃషష్ఠివిద్యావిశేషః ।
 సోఽయం నః శ్రీసురేంద్రప్రతివరతనయోఽద్వైతశైవాసహిష్ణుః
 పుష్కాళు శ్రీజయీంద్రస్త్రీభువనవిదితః సర్వతంత్రస్వతంత్రః । ౮ ।

వ్యాధూతావద్యహృద్యామితకృతిరచనచారుచాతుర్యహృష్యత్-
 కర్ణాటక్షీణిపాలప్రతిపదరచితానేకరత్నాభిషేకః ।
 పత్రీశారూఢలక్ష్మీపతిపదనలినోదగ్రరోలంబలీలో
 విఖ్యాతః శ్రీసుధీంద్రప్రతిపతిరతులం భద్రమున్నిద్రయేన్నః । ౯ ।

ధూతావద్యైరవిద్యావిఘటనపటుభిర్విద్వదభ్యర్థనీయై-
 ర్వాచ: ప్రాచాం ప్రవాచాముచయమభజన్ యత్కుతగ్రంథజాతై: |
 సంఖ్యావంతో యమాహుర్ముహురఖిలర్కలామూర్ధిముధ్వేలకీర్తి-
 ధీర శ్రీరాఘవేంద్ర: స దిశతు సతతం భవ్యమవ్యాహతం న: | ౧౦ |

యే రామవ్యాసపాదప్రణిహితమనసో మధ్వతంత్రపతిష్ఠా-
 ధుర్యామర్యాదసంవిత్సుమహితసుమతీంద్రార్యశిష్యాగ్రగణ్యా: |
 నిత్యత్రయ్యంతచింతాపరిణతవిశదాశేషతత్త్వావబోధ-
 ప్రఖ్యాతాన్ తానువేంద్రవ్రతివిబుధమణీన్ దేశికానాశ్రయేఽహమ్ || ౧౧ ||

యోగో య: కర్మనామా కవిభిరభిహితో యశ్చ విజ్ఞానసంజ్ఞ: |
 శక్తో నాసిద్ధకాయస్తనుమతిరనయోస్తావదావర్జనేఽహమ్ |
 యశ్చోపాయైరువేయ: స్థిరఫలవిధయే దేశికస్య ప్రసాద-
 స్తస్మై తస్య స్తువీయానిశమపి చరితం రాఘవేంద్రవ్రతీంద్రో: || ౧౨ ||

ఏష శ్రీరాఘవేంద్రవ్రతివరచరితాంభోనిధి: క్వాతివేల: |
 క్వాసౌ ఖిద్యోతపోతప్రముషితవిభవశ్చేతసో న ప్రకాశ: |
 వంద్యైవాత: ప్రతిజ్ఞాం తదతులనిఖిలాశ్చర్యచర్యాభిధానే |
 స్థానేఽథాపి క్షచిత్ స్యాదిహ పునరుదధిస్నానసంకల్పవత్ సా | ౧౩ |
 యద్భానౌ యత్కుశానౌ యదమృతకిరణే యద్దహేషూదితేషు |
 జ్యోతిర్యత్తారకాసు ప్రథితమణిషు యద్యశ్చ సాదామినీషు |
 సంభూయైతత్ సమస్తం త్వదమితహృదయాకాశనిర్యత్ ప్రకాశే |
 ధీర శ్రీరాఘవేంద్రవ్రతివర భజతే హంత ఖిద్యోతరీతిమ్ || ౧౪ ||

చిత్తే నాయుక్తమర్థం కలయతి సహసా నాభిధత్తే న సద్భిః
 సాకం మీమాంసతే వా న లిఖతి వచసోద్ధ్వాటయత్యాశయం స్వమ్ ।
 ఉక్తం నో వక్తి భూయః క్వచిదపి లిఖితం నైవ నిర్మార్ఘి తస్మా-
 దస్మాభిః సత్ప్రబంధప్రణయనవిషయే స్తూయతే రాఘవేంద్రః ॥ ౧౫ ॥

ధీరశ్రీరాఘవేంద్రం కృతనిజవిజయస్రగ్ధరార్థప్రకాశం
 దృష్ట్వా సంతుష్టచేతా దశమతిరచిరాదభ్యషించత్ పదే స్వే ।
 నూనం వాణీ తదీయానననలినగతా తత్కృతస్వప్రియైక-
 ప్రత్యాసంగప్రహృష్టా స్వయమపి తదను స్వే పదే చాభ్యషించత్ ॥ ౧౬ ॥

గ్రంథో వాదావలీ ద్రాగభజత విదితో దుర్మతారణ్యాదాహా-
 దాపూర్వార్థప్రతీపక్రమపరిపఠితస్వాభిధాగోచరత్వమ్ ।
 తస్యశ్రీరాఘవేంద్ర వ్రతివర భవతో వాయువంశప్రసూతే-
 రేతర్హ్యుద్ధీపనం యత్తదుచితమితి మే మానసీ వృత్తిరిందే ॥ ౧౭ ॥

వందారుప్రాణిచేతఃశ్రీతతిమిరపరీభావ కౌశల్యభాజః
 తేజస్తే రాఘవేంద్ర వ్రతివర కిమితి శ్రీమతో వర్ణయామః ।
 యేనైషా చంద్రికాఽపి త్రిభువనవిశదా సత్ప్రథోదంచితశ్రీః
 లేభే సర్వజ్ఞమౌలిప్రకటితవిభవా త్వత్త ఏవ ప్రకాశమ్ ॥ ౧౮ ॥

ధీరశ్రీఈ రాఘవేంద్ర త్వదతులరసనారంగనృత్యత్స్వయంభూ-
 యేషాధమ్నిల్లభారశ్లథకుసునతతీస్త్వద్గిరః సంగిరామః ।
 యాభిః సంమిశ్రితాభిర్నిరవధివసుధా విశ్రుతా సా సుధాఽపి
 క్షోణీగీర్వాణగమ్యం పరిమలమతులం సాంప్రతం సంప్రవేదే ॥ ౧౯ ॥

ప్రాయః ప్రాగన్యదీయాతనుతరవివృతిగ్రంథవాసోవిహీనా
 ప్రీణా నాదర్శి ధీరైరపి కిల యువతిర్భాష్యటీకాభిధానా ।
 ఆద్య శ్రీరాఘవేంద్రవృతికృతవివృతిప్రాథకౌశేయరత్నం
 స్వేహాయుక్తం వసానా విహరతి సుధియామగ్రతః స్వైరిణీవ ॥ ౨౦ ॥

గ్రంథోక్యం న్యాయముక్తావలిరితి భవతా రాఘవేంద్ర ప్రణీతో
 నూనం ముక్తావలిర్మత్ ప్రథమముపచితాదుద్భృతస్తంత్రసింధోః ।
 ప్రోతశ్చ జ్ఞానతంతో తదను తవ గుణప్రాణిమాశంసతాం నః
 కంఠేషు ప్రేమభూమ్నా బహుమతివిధయే వాఙ్ధునా సన్న్యధాయి ॥౨౧॥

హంతనంతోకేణుభావ్యే విలసతి భగవత్పాదసంవర్ణితోకర్థః
 సత్యం ప్రత్యేతు లోకః కథమిదమధునా తస్య టీకాం వినా తే ।
 ధీర శ్రీరాఘవేంద్ర వృతివర నివసద్విశ్వమాస్యాంతరాలే
 స్తోక్తే తోకస్య శౌరేరతిబృశకుపితాం తత్ర సూమంతరేవ ॥ ౨౨ ॥

భిన్నైరర్థై రనేకప్రకరణభణితైరద్య మధ్వాగమాభౌ
 మత్యా భూయో విచింత్య శ్రుతిపరిణతయా శస్తయా సంగృహీతైః ।
 సూత్రేష్వేకైకశోకపి వృతివర భవతా యోజితేషు ప్రవాచాం
 మోదో యావన్న తాదృక్ తవ పునరితరై రాఘవేంద్ర ప్రబంధైః ॥ ౨౩ ॥
 ధీరశ్రీ రాఘవేంద్రవృతివర సుజనానుగ్రహవ్యగ్రచిత్తై -
 రాచార్యైః సంగృహీతాః కతిచన మనవః సారభూతాః శ్రుతిభ్యః ।
 తానేవోద్భృత్య భూయః శ్రుతిషు నిదధాతా శిష్యవర్గోపక్లప్త్యై
 లోకే సాధు వ్యధాయి శ్రుతగుణ భవతాఙ్ఙచార్యచర్యానువృత్తిః ॥ ౨౪ ॥

గీతామత్యర్థధూతశ్రీతజనదురితామిందువంశప్రసూతౌ
 వ్యాచక్షాణే మురద్విష్యభిజనమభ భద్రమిందోరనిద్రమ్ ।
 ధీరశ్రీ రాఘవేంద్ర త్వయి పునరనఘే హంసవంశోదితే తాం
 వ్యాకుర్వత్యద్య భవ్యం కథమివ న భజేదాశు మిత్రాన్వవాయుః ॥ ౨౫ ॥

న స్యాదీశప్రసాదో గురువరకరుణమంతరేణేతి రూఢో
 ధీరశ్రీరాఘవేంద్ర వ్రతివర సుదృఢశ్చేతసస్తే విపాకః ।
 యేన వ్యాఖ్యాయ గీతామపి గురుచరణోదారతద్భాష్యటీకా-
 వ్యాఖ్యా విఖ్యాతవిద్వన్మణిగణవినుతాకారి భూయస్త్వయైవ ॥ ౨౬ ॥

నానాతంత్రప్రసంగత్రిభువనవిదితోదారసారస్వతోఽపి
 ప్రత్నానేక ప్రబంధప్రవచనరచనావిత్త తత్కౌశలోఽపి ।
 శశ్వద్ వ్యాఖ్యాతగీతాకృతిర్పి విబుధానుగ్రహైకాగ్రచిత్తో
 గీతాతాత్పర్యటీకావివరణమకరోదద్భుతం రాఘవేంద్ర ॥ ౨౭ ॥

లక్ష్మీనారాయణార్చస్తవ తనయమణిః సత్సు సర్వేషు ధన్యో
 యస్మాదృగ్భాష్యటీకాకాతనుతరవివృతేరంజసా తత్కృతాయాః ।
 ప్రేమ్ణ విద్వత్సు భూయః ప్రచయమభిలషన్ రాఘవేంద్ర వ్రతీంద్ర
 ప్రావోచస్త్వం ప్రతీతవ్రత నిచయమృచామేవ భాష్యానురోధాత్ ॥ ౨౮ ॥

హృద్యతయ్యంతవిద్యాముఖనిఖిలకలాతత్త్వబోధైకమూర్తే
 ధీర శ్రీరాఘవేంద్ర వ్రతివర సకలాస్యేవ సుక్తాని సమ్యక్ ।
 వ్యాకుర్వంతం భవంతం వ్యవసితమతయో హంత నిధ్యాసయంతః
 సర్వే భూయః స్మరంతి వ్రతసమితిమణిర్బ్రహ్మసూత్రప్రేణేతుః ॥ ౨౯ ॥

యావద్వేదాంతఖండప్రవచనకృతిని వ్రేమభూమా న తాదృత్
 సర్వామ్నాయప్రవక్తర్యనుపమచరితే రాఘవేంద్రవ్రతీంద్రే ।
 ఇత్యేతద్దేహభాజామతివిశదరుచౌ జాగరూకేఽపి లోకే
 రాకాచంద్రే ద్వితీయాశశిశకలనతిన్యాయమేవానురుంధే ॥ 30 ॥

హృద్యా టీకానవద్యా పరపువృతయజుస్సామసంబంధినీ తే
 మాలిన్యక్షాలనాంభః స్వయమజని హరేరుత్తరాంగే చ మూర్ధ్ని ।
 నైవర్పాం రాఘవేంద్ర వ్రతీసమితిమణేఽనన్యసంపర్కభాజాం
 ఓజిష్ఠే దక్షిణాంగే మృగమదమిలితోదారపాటీరసారః ॥ 30 ॥

నూనం వాక్యానురోధిప్రకరణమఖీలం నేయమిత్యక్తముచ్చైః
 ప్రాచాం వాచంయమేన ప్రకటితవిభవానంతవేదాంతవాచా ।
 స్వామిన్నేతత్ప్రతీయః కథమివ కవయో రాఘవేంద్ర వ్రతీందో
 యేన త్వద్వాక్యజాతం ప్రకరణనికరం తావదద్యానురుంధే ॥ 31 ॥

విఖ్యాతశ్రీసుధీంద్రవ్రతీసుతభవతా సాధుగీతే సుతర్కే
 సద్యః ప్రత్యర్థిహృద్యే మునిమణిరచితే తాండవే యోజితార్థే ।
 ప్రత్యాఖ్యాతప్రకాశః సమజని భువనే హంత చింతామణిస్త్వం
 బ్రూహి శ్రీరాఘవేంద్రవ్రతీవిబుధమణే కస్త్వదన్యో వదాన్యః ॥ 33 ॥

ప్రౌఢానేకప్రబంధప్రవచనరచనాలబ్ధవిస్త్రబ్ధకీర్తే-
 స్తే కిం న్యాయామృతస్యావివరణవిధినా రాఘవేంద్రాయశః స్యాత్ ।
 యద్రాజ్యప్రచ్యవేనాఖీలభువనపతే రాఘవస్యేవ కీర్తిః
 లబ్ధైవ ప్రత్యుతాలం గురుచరణకృతామోదనిర్వాహజన్యా ॥ 34 ॥

వాచా సంక్షిప్తయా యద్భహుచరితముపావర్ణయస్త్వం మురారే
కించ శ్రీరాఘవేంద్ర ప్రతిప రఘుపతేస్తేన నో విస్మయేఽహమ్ ।
కిం వాదుఃసాధ్యమస్తి త్రిజగతి మహతామాత్మనః పాణిపద్యే
వశ్యామందో మరంద కిలఘటజనుషా చోలిరాకారి సింధుః ॥ 3౫ ॥

మంత్రిశ్రీనీలకంఠాభిధమఖిమణినా భట్టతంత్రానుబంధే
గ్రంథే తావత్త్వదీయే కరిణి గుణవిదాఽరోపితేఽభ్యర్హణాయ ।
కీర్తిస్తే రాఘవేంద్ర ప్రతిసుమతిమణే నూనమన్యూనవేగా
దిఘ్నాగానారురుక్షుః స్వయమపి సహసాఽధావదష్టా దిగంతాన్ ॥౩౬ ॥

వ్యాసేన వ్యుప్తబీజః శ్రుతిభువి భగవత్పాదలబ్ధాంకురశ్రీః
ప్రత్యైరీషత్ప్రభిన్నోఽజని జయమునినా సమ్యగుద్భిన్నశాఖః ।
మానీశోవ్యాసరాజాదుదితకిసలయః పుష్టితోఽయం జయీంద్రా-
దద్య శ్రీరాఘవేంద్రాద్విలసతి ఫలితో మధ్వసిద్ధాంతశాఖీ ॥ 3౭ ॥

మాధ్యదద్వైతవిద్యావద్గర్వనిర్వాపణక్షమః ।
వాదీంద్రయతిరాట్ తేనే భక్త్యా గురుగుణస్తవమ్ ॥

(ఇతి శ్రీరాఘవేంద్రార్యోభయవంశాభిచంద్రమాః
వాదీంద్రయతిరాట్ తేనే భక్త్యా గురుగుణస్తవమ్)
॥ ఇతి శ్రీ వాదీంద్రతీర్థవిరచితం శ్రీగురుగుణస్తవనమ్ ॥

సంగ్రహ - నరహరిసుమధ్వ www.sumadhwaseva.com